

ΘΕΜΑΤΑ ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗΣ
ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ 2016
ΜΑΘΗΜΑ: ΙΣΤΟΡΙΑ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΕΚΦΩΝΗΣΕΙΣ

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

ΘΕΜΑ Α1

A.1.1. Να συζεύξετε τα στοιχεία των δύο στηλών (μερικά στοιχεία της στήλης Β θα χρησιμοποιηθούν περισσότερες από μια φορές):

A. ΣΥΛΛΟΓΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ

1. Ανώτατο Συμβούλιο ειδικών επιτροπών για τους πρόσφυγες
2. Γενική Διεύθυνση Ανταλλαγής Πληθυσμών
3. Εθνική Τράπεζα
4. Κατά τόπους Γραφεία Ανταλλαγής Πληθυσμών
5. Μικτή Επιτροπή Ανταλλαγής
6. Δευτεροβάθμιες Επιτροπές Εκτίμησης

B. ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ

- α. Αναθεώρηση ανακριβών δηλώσεων
- β. Αντιμετώπιση προβλημάτων που τυχόν θα ανέκυπταν για την οριστική εκτίμηση των περιουσιών
- γ. Εκτίμηση της αξίας των εκατέρωθεν περιουσιών
- δ. Πληρωμή προκαταβολής στους ανταλλάξιμους

ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΙΣΗ:

1. _____ 2. _____ 3. _____ 4. _____ 5. _____ 6. _____

Μονάδες 6

A.1.2. Να αποδώσετε με συντομία το περιεχόμενο των ακόλουθων ιστορικών όρων:

- « Εκλεκτικοί »
- « ΠΑΟΥΕΡ »
- « Υπηρεσία Παλινοστήσεως και Περιθάλψεως »
- « Οργανικός Νόμος (1900) »

Μονάδες 20

ΘΕΜΑ Α2

A.2.1. Ποιες ήταν οι άμεσες συνέπειες από την υπογραφή της Συμφωνίας της Άγκυρας και των επιμέρους συμφώνων, πρωτοκόλλων και συμβάσεων του 1930.

Μονάδες 14

A.2.2. Ποιες εξελίξεις έχουμε όταν η κρίση του Κρητικού ζητήματος μετατίθεται στη διπλωματία;

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ Β

Με βάση το παράθεμα και τις ιστορικές σας γνώσεις, ποια επιχειρήματα χρησιμοποιούν οι αλύτρωτοι Έλληνες για να υποστηρίξουν την άποψη ότι η ανταλλαγή των ελληνικών πληθυσμών της Τουρκίας «πλήττει καίρια την παγκόσμια συνείδηση και την παγκόσμια ηθική»;

Ψήφισμα που εγκρίθηκε από τους πρόσφυγες της Αθήνας στην Ομόνοια, στο πάνδημο συλλαλητήριο της 21-1-1923 που οργανώθηκε για να εκφραστεί η αντίθεση τους στην υποχρεωτική ανταλλαγή.

«Οι πρόσφυγες της Μικράς Ασίας, της Ανατολικής Θράκης και του Εύξεινου Πόντου ... θεωρούν ότι η Ανταλλαγή των ελληνικών πληθυσμών της Τουρκίας που ανέρχονται σε ένα εκατομμύριο διακόσιες χιλιάδες απέναντι σε τριακόσιες χιλιάδες μουσουλμάνους της Ελλάδας ... πλήττει καίρια την παγκόσμια συνείδηση και την παγκόσμια ηθική... ότι είναι αντίθετη προς τα ιερότερα δικαιώματα του ανθρώπου, της ελευθερίας και ιδιοκτησίας· ότι το σύστημα της Ανταλλαγής αποτελεί νέα και κεκαλυμμένη μορφή αναγκαστικού εκπατρισμού και αναγκαστικής απαλλοτρίωσης που κανένα κράτος δεν έχει το δικαίωμα να θέσει σε εφαρμογή παρά τη θέληση των πληθυσμών. Ότι οι ελληνικοί πληθυσμοί της Μικρασίας, αυτόχθονες από πανάρχαιους χρόνους στη γη που κατοικούσαν και πάνω στην οποία τα δικαιώματά τους είναι αναπαλλοτρίωτα και απαράγραπτα, δεν μετανάστευσαν με τη θέλησή τους αλλά εκδιώχθηκαν από τις εστίες τους αντιμετωπίζοντας το φάσμα της σφαγής. ... Οι αλύτρωτοι Έλληνες συναγμένοι εδώ και σε άλλες πόλεις και νησιά της Ελλάδας αποφασίζουν και ψηφίζουν ομόφωνα να αξιώσουν τη δυνατότητα να παλιννοστήσουν στις πατρίδες τους κάτω από ουσιαστικές συνθήκες εγγύησης που θα καταστήσουν αυτήν την παλιννόστηση πραγματοποιήσιμη ... Σε αντίθετη περίπτωση καταγγέλλουν την αδικία που τους γίνεται, σαν μία προσβολή δίχως προηγούμενο κατά της ανθρωπότητας και του πολιτισμού.»

Μονάδες 25

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

ΘΕΜΑ Γ1

Με βάση τις πηγές και τις ιστορικές σας γνώσεις να απαντήσετε στα εξής ερωτήματα: Κάτω από ποιες συνθήκες ο Χ. Τρικούπης δημοσίευσε το άρθρο «Τις πταίει;»; Ποιες ήταν οι συνέπειες αυτής της κίνησης;

Πηγή 1

Όπως αναφέρθηκε, ο Τρικούπης δεν πολιτεύθηκε στις εκλογές του 1874. Υποστήριξε όμως τους Δημοσθένη Στάικο και Νικόλαο Σωτηρόπουλο, φίλους του Βούλγαρη (στα «στηλιτικά» ο δεύτερος πήγε με την αντιπολίτευση), για να κτυπήσει το Δεληγιώργη. Όταν βεβαιώθηκε για την αποτυχία του τελευταίου, δημοσίευσε στην εφημερίδα «Καιροί», στις 29 Ιουνίου, ανυπόγραφο άρθρο με τον τίτλο «Τις πταίει;». Με αυτό υποστήριζε ότι οι κυβερνήσεις που σχηματίστηκαν από το 1868 και διενήργησαν τις εκλογές ήταν καθαρά προσωπικές και όφειλαν την ύπαρξη τους «εις μόνην την απόλυτον χρήσιν της εν τω συντάγματι αναγεγραμμένης υπέρ του στέμματος προνομίας του διορισμού και της παύσεως των υπουργών». Στην προνομία, συνέχιζε, το Σύνταγμα δε βάζει ρητούς περιορισμούς, αλλά έμμεσους, εκείνους που απορρέουν από τα δικαιώματα που αναγνωρίζει το ίδιο στη βουλή. Οι περιορισμοί όμως αυτοί αγνοήθηκαν και έτσι το έθνος αντιμετωπίζει πάλι το δίλημμα: υποταγή στην αυθαιρεσία ή επανάσταση. Πριν από την επανάσταση έπρεπε να εξαντληθούν όλα τα προληπτικά μέτρα. Και ιδιαίτερα να ασκηθεί πίεση από την κοινή γνώμη στο στέμμα για να υιοθετήσει την αρχή, ότι οι κυβερνήσεις πρέπει να σχηματίζονται από την πλειοψηφία της βουλής. Δεν είναι αντισυνταγματικό, ούτε αντί κοινοβουλευτικό να σχηματίζεται κυβέρνηση από μειοψηφία. Θεμέλιο όμως του κοινοβουλευτικού πολιτεύματος είναι η παρουσία δύο κομμάτων στη βουλή. Για να συγκροτηθούν αυτά τα δύο κόμματα, χρειάζεται όλοι να βεβαιωθούν ότι δε θα σχηματισθεί πια κυβέρνηση από τη μειοψηφία. Γιατί όσο τα μικρά κόμματα θα ελπίζουν ότι θα πάρουν την εντολή και τη διάλυση, δεν συγχωνεύονται με άλλα για να ιδρύσουν ένα μεγάλο κόμμα. «Ας αφεθή να λειτουργήσει το πολίτευμα» συνέχιζε το άρθρο, «εν τη βεβαιότητι, ότι εκ της πλειονοψηφίας της βουλής μορφώνεται η κυβέρνηση και ταχέως θα ίδωμεν την Βουλήν συντασσομένην εις δύο κόμματα. Ουδέν των θεμελιωδών ζητημάτων άτινα εν Γαλλία ή Ιταλία

διαιρούσι τους πολιτευόμενους εις πολλά κόμματα, έχομεν εν Ελλάδι- τα πολλά κόμματα παρ' ημίν είναι αποτέλεσμα της προσκλήσεως των μειονοψηφιών εις την εξουσίαν».

Το άρθρο ήταν πιο ήπιο συγκριτικά με ορισμένες αγορεύσεις στη βουλή. Δημοσιεύθηκε όμως τρεις μέρες μετά το τέλος των εκλογών, και τις χαρακτήριζε νόθες. Εξάλλου η επίθεση κατά του βασιλιά και ο υπαινιγμός για επανάσταση άγγιζαν τον ποινικό νόμο. Γι' αυτό κατασχέθηκαν τα φύλλα της εφημερίδας και έγινε ποινική δίωξη κατά του εκδότη της Πέτρου Κανελλίδη. Ο Τρικούπης έσπευσε με επιστολή του να πληροφορήσει τον εισαγγελέα ότι αυτός ήταν ο συντάκτης του άρθρου, που είχε μάλιστα δημοσιευθεί όταν απουσίαζε ο Κανελλίδης και έτσι δεν ήξερε το περιεχόμενο του. Η δήλωση αυτή του Τρικούπη είχε ως αποτέλεσμα την ανάκριση και την προφυλάκιση του στις 6 Ιουλίου. Αποφυλακίσθηκε όμως με εγγύηση στις 10, και απαλλάχθηκε με βούλευμα του συμβουλίου Πλημμελειοδικών της Αθήνας, στις 23. Ιστορία του Ελληνικού Έθνους, τομ.ΙΓ', σελ.291-293

Πηγή 2

Βασιλικός λόγος στη Βουλή, 11 Αυγούστου 1875

«Όπως πλήρης υπήρξεν ο προς τα δικαιώματα του λαού περί την εκλογήν των βουλευτών σεβασμός της κυβερνήσεως μου, ούτως ενδελεχής θέλει είσθαι η παρ' εμού αναγνώρησις των από του γράμματος και του πνεύματος του συντάγματος στηριζόμενων προνομίων των εκλεκτών του Έθνους. Αι προνομία αύται της Βουλής ανταποκρίνονται προς καθήκοντα επιβαλλόμενα εις αυτήν. Απαιτών ως απαραίτητον προσόν των καλουμένων παρ' εμού εις την κυβέρνησιν του τόπου την δεδηλωμένην προς αυτούς εμπροσθοσύνην της πλειονοψηφίας των αντιπροσώπων του Έθνους, απεκδέχομαι ίνα η Βουλή καθιστά εφικτήν την ύπαρξιν του προσόντος τούτου, ου άνευ αποβαίνει αδύνατος η εναρμόνιος λειτουργία του πολιτεύματος».

Μονάδες 25

Καλά Αποτελέσματα!

**Άννα Κυριαζόγλου
Φιλόλογος**